

на цій ділянці. Тобто, зона живлення водозаборів питних підземних вод покриває всю територію Олеської ділянки. А тим часом, у зв'язку з технологією видобутку сланцевого газу, водопостачання може бути порушене через забруднення водозаборів питних вод. Крім того, Олеська ділянка перебуває у зоні високої сейсмічної активності. З часу, коли почнуть видобувати сланцевий газ, і до початку землетрусів, пройде зовсім небагато часу.

Один із ключових аргументів противників розробок сланцевого газу в Україні зводиться до того, що застосування гідророзриву спричинить виснаження водних ресурсів, які за останні десятиліття помітно зменшились. За підрахунками вітчизняних науковців, на розробку родовищ сланцевого газу Олеської ділянки знадобиться 0,63% від загального обсягу водозаборів Івано-Франківської та Львівської областей, і це може серйозно позначитися на водному балансі території.

Перспективи розвитку нетрадиційних джерел вуглеводнів, у вирішальній мірі, залежать від вирішення екологічних проблем, які супроводжують розвиток такого типу виробництва. Тому, необхідно чітко уявляти комплекс екологічних та соціальних наслідків і економічних вигод для побудови максимально ефективної політики у цій сфері.

Значна різниця в оцінках запасів сланцевого газу як загальних, так і технічно доступних, свідчить про недостатню вивченість цього питання та необхідність ретельного наукового супроводу процесу його видобутку із застосуванням найсучасніших технологій. Звичайно, існують і фінансові ризики, тому розвиток нової галузі видобування цього виду газу в Україні повинен стати справою фондів та приватних інвесторів. Основним завданням уряду країни є сприяння залученню цих інвестицій та створенню нових робочих місць в галузі, законодавче регулювання та організація прозорих і конкурентних умов діяльності міжнародних компаній, які готові вкладати кошти у цей бізнес з дотриманням вимог екологічного законодавства України.

Список літератури:

1. Харкевич В. Видобуток сланцевого газу на Олеській ділянці - загроза якості питних прісних і мінеральних підземних вод / В. Харкевич, Я. Місюра // Вісник НУ «Львівська політехніка». Сер. геологія. — 2011. — Вип. 25. — С. 88-104.

ПРОЕКТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

*Касюхнич В.Ю., аспірант, Інститут агроекології і природокористування НААН,
м. Київ, Україна*

Ліси України є національним багатством, виконують водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції та є незамінним джерелом для задоволення потреб населення в лісових ресурсах.

Багатостороннє значення лісів і тривалість їхнього вирощування надають справі раціонального використання, збереження і примноження лісових багатств характер загальнодержавного завдання. У вирішенні цього завдання проектне забезпечення системи землекористування в лісовому господарстві робить можливим раціонально використовувати сировинні ресурси, складати обґрунтовані плани лісогосподарських заходів з урахуванням проблем збереження лісових екосистем, лісогосподарського виробництва на основі сучасних досягнень науки і техніки [3].

Можливість сформувати в законодавстві кордони та земельні масиви адміністративних територіальних одиниць управління землями лісогосподарського призначення (лісництв, лісопарків), підвищити ефективність їх використання на основі розробленої землевпорядної та лісовпорядної проектної документації зможе реалізувати тільки проектне забезпечення процесів землекористування підприємств лісового комплексу як процесів менеджменту (на основі зібраної кадастрової та моніторингової інформації).

Схеми землеустрою адміністративних районів і лісництв, проекти міжгосподарського землеустрою лісництв, проекти внутрішньогосподарського землеустрою мають бути основою землевпорядної документації. Призначенням землевпорядної передпроектної та проектної документації є забезпечення взаємозв'язків елементів організації лісових території та прилеглих масивів інших категорій і видів земельних ресурсів (населених пунктів, доріг, сільськогосподарських земель і т.д.). Існуючі відмінності у громадянській, земельній та лісовій галузях законодавства ускладнює проведення проектних робіт. Наприклад, основною адміністративно-територіальною одиницею організацією земель лісогосподарського призначення є лісництва, межі яких часто не збігаються з межами адміністративних районів, встановлюваних в схемах міжгосподарського землеустрою [2]. Слід зазначити, що при розробці схем і проектів міжгосподарського землеустрою лісництв потрібно проводити підготовчі роботи, здійснювати збір інформації та узгоджувати проекти і схеми на великих територіях, що здорожує вартість робіт.

Важливим є те, що в даній роботі терміном «лісовпорядкування» охоплюється безпосередня організація ведення лісового комплексу, а терміном «землевпорядкування» охоплюється діяльність, пов'язана з організацією землекористування як підприємств лісового комплексу в цілому, так і їх внутрішня організація території.

Визначення пріоритетності і послідовності розробки землевпорядних та лісовпорядних проектів має велике значення. Формування системи управління територіями має здійснюватися за принципом від загального до часткового (від території в цілому до окремих галузей і видів ресурсів), це стосується і земельних ресурсів, тому спочатку потрібно розробляти землевпорядні проекти, які є первинними по відношенню до лісовпорядних проектів [1]. Землевпорядні проекти первинні тому, що перша група документів охоплює використання всіх категорій земельного фонду територіальних утворень, а друга – тільки землі лісового фонду і частково – особливо охоронюваних територій і населених пунктів. На нашу думку,

землеустрій виконує певну логістичну функцію відносно лісового комплексу, адже здійснюється управління руху матеріальними потоками на всіх стадіях на території всього адміністративного утворення: від заготівлі деревини та іншої лісової продукції до пунктів її транспортування, первинної або кінцевої переробки продукції. Цю функцію можна реалізувати шляхом узгодження транспортної, складської, енергетичної та інших інфраструктурних систем на території регіонів і муніципальних утворень, де знаходиться конкретне лісництво або орендована лісова ділянка.

До основних особливостей проектної документації в сфері користування землями лісогосподарського призначення було б правильно віднести розміщення таких елементів організації території:

- встановлення меж лісництв;
- зонування територій лісництв;
- формування кордонів лісопарків;
- розміщення інших об'єктів господарської діяльності лісового комплексу (пунктів збору і первинної переробки деревної і недеревної лісової продукції, рекреації, мисливства та т.д.);
- розміщення мережі основних магістральних доріг;
- переклад (трансформація) земель з однієї категорії земельного фонду в іншу;
- віднесення лісів до певних видів і категорій захисності;
- формування та обґрунтування охоронних, санітарно-захисних зон та ін.

Дані елементи землевпорядного проектування мають бути враховані при складанні карт-схем лісництв.

Проблеми формування землекористувань підприємств лісового комплексу мають особливу складність, адже охоронні, захисні та інші зони зачіпають економічні інтереси і права багатьох господарюючих суб'єктів. Для уникнення цих протиріч і складностей при створенні різних об'єктів та їх зон потрібно застосувати таку класифікацію відводів земельних ділянок:

1) відводи земель для об'єктів, що не мають негативного впливу на суміжні (що не увійшли до відводу) території;

2) відводи земель для об'єктів, що можуть мати негативний вплив (забруднення) на суміжні території;

3) відводи земель для об'єктів, навколо яких встановлюються охоронні, санітарні та захисні зони з виключенням сільськогосподарських угідь та лісів з обігу або обмеженим режимом їх використання;

4) відводи земель для об'єктів, які сприяють утворенню зон негативного впливу на суміжних територіях, і обмеження на використання земель в охоронних, санітарних та захисних зонах.

Отже, внутрішня організація території лісових ділянок, виділених для певних цілей, здійснювана в процесі внутрішньогосподарського землеустрою та лісовпорядкування повинна враховувати специфіку цього виду землеустрою та виду користування.

Список літератури:

1. Белебеха І.О. Управління розвитком сільських територій на регіональному рівні / І.О. Белебеха, В.В. Бакум // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 118–124.

2. Мезенина О.Б. Проектное и экономико-информационное обеспечение территориальной организации рекреационного землепользования лесного комплекса: монография / Мезенина О.Б. – М.:ФГБОУ ВПО «Государственный университет по землеустройству», 2013. – 157 с.

3. Фурдичко О.І. Питання економіки землекористування в сільському та лісовому господарстві: стан, проблеми, шляхи їх вирішення / Економіка України. – 2011. – № 8. – С. 248-254.

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК КРИТЕРІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

*Кипоренко В.В., аспірант, Інститут агроекології і
природокористування НААН, м. Київ, Україна*

Перехід аграрного сектора на інтенсивні методи господарювання із широким використанням засобів хімізації і проведенням меліорації земель спричинений об'єктивними вимогами сьогодення. Проте некероване застосування даних методів, спрямоване на отримання максимальних прибутків, призводить до антропогенних руйнівних наслідків: деградації ґрунту, зниження його родючості і, як наслідок, до погіршення якості продукції і стану навколишнього природного середовища. Виникає об'єктивна необхідність перегляду концепції розвитку АПК для взаємоузгодження суперечностей між економічною доцільністю та екологічною безпекою. При цьому, пріоритетним напрямом розвитку сільського господарства має стати екологізація виробництва.

Теоретичні і практичні аспекти екологізації аграрного виробництва в останні роки досліджували багато вчених, як вітчизняних так і зарубіжних.

Значну увагу даному питанню приділяли Р.М. Безус, І.К. Бистряков, П.П. Борщевський, Б.М. Данилишин, Д.С. Добряк, Н.В. Зіновчук, А.С. Малиновський, В.Я. Месель-Веселяк, О.Л. Попова, О.О. Прутська, М.Ф. Реймерс, П.Т. Саблук, В.П. Ситник, А.Я. Сохнич, В.М. Трегобчук, А.М. Третяк, М.М. Федоров та інші науковці.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо формування прикладних положень екологізації сільськогосподарського виробництва.

Екологізація сільського господарства має важливе значення у розв'язанні екологічних, економічних і соціальних проблем аграрного виробництва. Наукова література містить різні підходи до визначення сутності екологізації, узагальнення яких дало змогу виділити декілька спільних ознак, зокрема: